

MEDIA AS EXTENSION AND ENVIRONMENT

Michael Darroch & Janine Marchessault

In late 1961 or early 1962, Marshall McLuhan wrote his closest collaborator, Edmund Carpenter, in one of their many reflections to carry forward their effort to establish interdisciplinary media studies in the journal *Explorations*:

'Karl Popper in the *Open Society* discusses more idea of production and consumption as externalization of organic process. Seems this is about the extent of Marx idea of technology change as affecting our lives. Not a clue to technology altering our cognition or perception. You check me out on this Ted? Page 79 of Ed Hall's *Silent Language* talks of technologies as externaliz. of teeth, hands, back feet etc, but not of the organs of perception, such as happens with media. You know of any study of media as extensions of five senses? If we can get this fact into circulation we can expect some improvement in general awareness and responsibility of media use.'

McLuhan's work and indeed the work published in the interdisciplinary experimental journal *Explorations* did indeed focus on the phenomenology of media broadly defined through perception. McLuhan and his collaborators were unique in emphasizing the body as a sensory platform, a mediator of experiences and thus as the locus of knowledge. This is why the experimental methodologies of artists from Cézanne to James Joyce to the Symbolists and Vorticists to the Bauhaus and to Eisenstein (to name only a few) were central to the 'exploration.' It was this spirit of experimentation with forms and ideas that emerged from the back and forth and the interplay of words that gave the exploration its unique and exciting character of discovery. Perceptions communicated through language were not static entities but dynamic nodes of deciphering through the dialogic interchange always tied to the diversity of the human sensorium across the cultures of the world – thus radical anthropology was central to the exploration.

An experimental interdisciplinary publication led by faculty and graduate students at the University of Toronto from 1953-1959 served as a container for this post-war experiment in thinking through media in the electric age – such a publication would provide the intellectual fuel for McLuhan's future publications such as *Understanding Media* (1964). The journal served to disseminate some of the insights and experiments of the Culture and Communications graduate seminar (1953-55), an innovative media think-tank of the 1950s. Alongside McLuhan and Carpenter, town

planner Jaqueline Tyrwhitt, political economist Tom Easterbrook, and psychologist D. Carl ton Williams brought insights and experience to their discussions.

The Explorations research group aimed to develop a 'field approach' inspired by aesthetics to the study of new media and communication. While enthused by a postwar, modernist discourse of universality, no single mode of research was dominant. By their own account, the team sought 'an area of mutually supporting insights in a critique of the methods of study in Economics, Psychology, English, Anthropology, and Town Planning.'¹ In developing their methodologies, and with cinema and TV on their minds, seminar faculty and graduate students undertook a number of critical media experiments on changing patterns of perception resulting from new media. They set about testing new and old media by acquiring 'the antidote of related media like print,' as McLuhan would later write about the typewriter.² To copy excerpts and take minutes, they purchased a Remington Rand typewriter and, anticipating Kittler, would debate the psychological effect of the shift from handwriting to print. The Canadian Broadcasting System and the then Ryerson Institute later placed studio space and media equipment at their disposal. Their experiment tested their central hypothesis that different media (speech, print, radio, television) lend themselves to different kinds of pedagogical experiences.³ It is surprising that such findings have never been fully taken up by educational media researchers. Hopefully, the republication of these early studies will renew interest in the cognitive studies of media which have focussed too narrowly, according to Carpenter and McLuhan, on attention and inputs and not enough on the creative and critical aspects of perception.

One of McLuhan's best known aphorisms translated the work of the Explorations Group into the notion that the 'medium is the message':

All media work us over completely. They are so persuasive in their personal, political, economic, aesthetic, psychological, moral, ethical, and social consequences that they leave no part of us untouched, unaffected, unaltered. The medium is the message. Any understanding of social and cultural change is impossible without a knowledge of the way media work as environments.⁴

McLuhan's interest in media as an environment drew upon Hans Selye's stress theory of disease to theorize the impact of the media on bodies in terms of a metamorphosis akin to disease and addiction. Carpenter and

McLuhan published Selye's research on stress in the first issue of *Explorations*.⁵ Selye (1907 – 1982) was a Hungarian endocrinologist, who was the first to give a scientific explanation for biological stress.⁶ He founded the 'Institute of Experimental Medicine and Surgery' at the University of Montreal in 1945, and devoted his life to studying its effects of stress on biology. McLuhan and Selye corresponded regularly in the 1960s and 1970s, and Selye invited McLuhan to join the board of his Institute.⁷ The first symptom of this new electric environment, which is the result of the extension of the human nervous system, is 'numbness' and 'narcosis'. In *Understanding Media*, McLuhan relates the effects of the media amplification of our senses to a 'collective surgery' upon the whole social body. He writes: 'For in operating on society with a new technology, it is not the incised area that is most affected. The area of impact and incision is numb. It is the entire system that is changed. The effect of radio is visual, the effect of the photo is auditory. Each new impact shifts the ratios among all the senses.'⁸ McLuhan sees the electric environment as a homeostatic system. According to Selye's theory of adaptation and disease, any physical extension will need to maintain equilibrium, and as such he regards any technological extension as an 'autoamputation.' In the midst of the electric environment, we 'numb' our (extended) central nervous system 'or we will die.' The new media support an awareness of others and of social responsibility, yet they also produce anxiety and indifference; that is the only way to live with the reality that in 'the electric age we wear all mankind as our skin.'⁹

Philosopher Catherine Malabou sees McLuhan's 1960s work on media as potentially useful for theorizing media in the context of climate change.¹⁰ McLuhan is concerned with the new sensory experiences and collective sensibilities produced by the narcotic cultures of media. This notion of addiction is especially useful Malabou points out, for understanding the way in which media (smart phones, games, television serials, social media connectivity) are fundamentally addictive. Media as extensions of the human senses, become so implicated in our quotidian life that we cannot be without them; they are part of our physical nature. Media as extensions and environments (that is, as complex interconnected ecologies) may constitute a starting point for exploring ways of living and sensing in a damaged world.

- 1 Herbert Marshall McLuhan Fonds, held in Library and Archives Canada (LAC) in Ottawa. Further references to the McLuhan Fonds will be identified as LAC followed by the call number MG 31, D 156, the volume number, and the folder number (here: LAC MG 31, D 156, 145, 35).
- 2 Marshall McLuhan, *Understanding Media: The Extensions of Man*, 1964: 287.
- 3 Edmund Carpenter, 1954, 'Certain Media Biases', *Explorations* 3: 65-74; Edmund Carpenter and Marshall McLuhan, 1956, 'The New Languages', *Chicago Review* 10 (1): 46-52; Edmund Carpenter, 1957, 'The New Languages', *Explorations* 7: 4-21.
'Stress syndrome' (*Nature*, 1936; *Lancet*, 1943).
- 4 Marshall McLuhan, *The Medium is the Massage*, (New York and London: Penguin Books 1967), 26.
- 5 Selye, Hans. 1953. 'Stress', *Explorations* 1: 57-75.
- 6 'Stress syndrome' (*Nature*, 1936; *Lancet*, 1943).
- 7 See Hans Selye, *The Stress of Life*, rev. ed. (New York: McGraw-Hill, 1976).
- 8 Marshall McLuhan, *Understanding Media: The Extensions of Man* (New York: McGraw-Hill, 1964), 64.
- 9 *Ibid.*, 48.
- 10 Catherine Malabou, 'The Anthropocene: A New History' (lecture, Durham Castle Lecture Series, Durham University, England, January 27, 2016)

**'EXPLORATIONS
AS A CONTAINER
FOR A POST-WAR
EXPERIMENT
IN THINKING
THROUGH
MEDIA IN THE
ELECTRIC AGE'**

In een van hun vele bespiegelingen over hun inspanningen over het oprichten van interdisciplinaire mediastudies in het tijdschrift *Explorations* schreef Marshall McLuhan eind 1961 of mogelijk begin 1962, aan Edmund Carpenter, de man met wie hij het meest samenwerkte:

'In de *Open Samenleving en haar Vijanden* behandelt Karl Popper meerdere ideeën over productie en consumptie als een belichaming van het organische proces. Het lijkt alsof dit over dat idee van Marx gaat, over de mate waarin technologische verandering ons leven beïnvloedt. Niet het idee dat technologie onze cognitie of waarneming doet veranderen. Wil je even kijken of ik gelijk heb Ted? Pagina 79 van *Silent Language* van Ed Hall gaat over technologieën als het extern maken van tanden, handen, voeten etc., maar niet van de waarnemingsorganen zoals met de media gebeurt. Weet jij of er een studie over de media is als uitbreiding van de vijf zintuigen? Als we dit gegeven kunnen verspreiden, kunnen we enige verbetering verwachten in het algemene bewustzijn en de verantwoordelijkheid van het gebruik van media.'

Het werk van McLuhan, en zeker het werk dat in het interdisciplinaire, experimentele tijdschrift *Explorations* werd gepubliceerd, richtte zich inderdaad op de fenomenologie van de media, grofweg gedefinieerd door middel van waarneming. McLuhan en zijn medewerkers waren de enigen die de nadruk legden op het lichaam als een zintuiglijk platform, als een bemiddelaar in ervaringen en dus de verzamelplaats voor kennis. Dit is de reden waarom experimentele methodieken van kunstenaars, variërend van Cézanne tot James Joyce, van de Symbolisten en Vorticisten tot de Bauhaus en tot Eisenstein (om er maar een paar te noemen), centraal stonden in de 'exploratie.' Het was de geest van het experimenteren met vormen en ideeën dat te voorschijn kwam uit de wisselwerking van woorden, waardoor de exploratie een uniek en opwindend gevoel van ontdekking kreeg. Waarnemingen die door middel van taal werden overgebracht, waren geen statische entiteiten maar dynamische knooppunten van ontcijfering, die door middel van dialogische uitwisseling altijd verbonden waren met de verscheidenheid van het menselijke sensorium van alle culturen van de wereld – daarom stond radicale antropologie centraal in de exploratie.

Een experimentele interdisciplinaire publicatie in *Explorations*, van 1953 tot 1959 aangestuurd door de faculteit en afgestudeerde studenten van

de University of Toronto, deed dienst als een verzamelvat voor dit naoorlogse denkeexperiment. Middels de media in het elektronische tijdperk – een dergelijke publicatie zou de intellectuele brandstof leveren voor toekomstige boeken van McLuhan, zoals *Understanding Media* (1964). Het tijdschrift ondersteunde de verspreiding van sommige van de inzichten en experimenten van het afstudeerproject *Culture and Communications* (1953-55), een innovatieve denktank over de media van de jaren vijftig. Behalve McLuhan en Carpenter, leverden ook stedenbouwkundige Jaqueline Tyrwhitt, politiek econoom Tom Easterbrook, en psycholoog D. Carlton Williams inzichten en ervaringen als bijdragen aan hun discussies.

De onderzoeksgroep van *Explorations* streefde ernaar om een 'field approach' te ontwikkelen, geïnspireerd door de esthetiek van de studie naar nieuwe media en communicatie. Ze waren enthousiast geworden door het naoorlogse, modernistische dialoog over universaliteit, maar geen enkel onderzoeksmethode werd bij hen dominant. Volgens hun eigen verklaring zocht het team naar 'een gebied met wederzijds ondersteunende inzichten in een kritische analyse van de studiemethodes bij Economie, Psychologie, Engels, Antropologie en Stedenbouwkunde.'¹ Bij het ontwikkelen van hun methodieken – en met film en TV in gedachten – ondernamen de faculteit en de afgestudeerde studenten een aantal kritische media-experimenten over de veranderende waarnemingspatronen als gevolg van de nieuwe media. Ze begonnen met het testen van nieuwe en oude media door het verwerven van 'het tegengif van gerelateerde media zoals gedrukte tekst,' zoals McLuhan later zou schrijven over de typemachine.² Om fragmenten te kopiëren en aantekeningen te maken, kochten ze een Remington Rand typemachine en, vooruitlopend op Kittler, debatteerden ze over de psychologische effecten van de overschakeling van handgeschreven naar gedrukte teksten. Het Canadian Broadcasting System en het toenmalige Ryerson Institute stelden hen kort daarna een studioruimte en media-apparatuur ter beschikking. In hun experiment onderzochten ze hun belangrijkste hypothese, namelijk dat verschillende media (spraak, print, radio, televisie) zich lenen voor verschillende vormen van pedagogische ervaringen.³ Het is verrassend dat dergelijke bevindingen nooit volledig zijn opgepakt door onderzoekers uit het media onderwijs. Hopelijk zal de heruitgave van deze vroege werken de belangstelling weer oproepen voor de cognitieve mediastudies, die zich volgens Carpenter en McLuhan te strak hebben gericht op aandacht en input en niet genoeg op de creatieve en kritische aspecten van waarneming.

Een van de bekendste aforismen van McLuhan zette het werk van de Explorations Group om in het begrip 'medium is the message':

Al die mediavormen overspoelen ons volledig. Ze zijn zo overtuigend met hun persoonlijke, politieke, economische, esthetische, psychologische, morele, ethische en sociale gevolgen dat elk deel van ons er door wordt geraakt, beïnvloed en veranderd. Het medium is de boodschap. Elk begrip van sociale en culturele verandering is onmogelijk zonder begrip van de manier waarop de media werken als omgeving.⁴

McLuhans belangstelling voor de media als een omgeving kwam voort uit de stresstheorie over ziekte van Hans Selye, waarin hij de invloed van de media op lichamen theoretiseert in termen van metamorfoses verwant aan ziekte en verslaving. Carpenter en McLuhan hebben dit onderzoek van Selye over stress in de eerste editie van *Explorations* gepubliceerd.⁵ Selye (1907- 1982) was een Hongaarse endocrinoloog, die als eerste een wetenschappelijk verklaring verschaftte voor biologische stress.⁶ Hij richtte in 1945 het 'Institute of Experimental Medicine and Surgery' op aan de University of Montreal, en besteedde zijn hele leven aan het bestuderen van de effecten van stress op biologie. McLuhan en Selye corresponderden regelmatig met elkaar in de jaren zestig en zeventig en Selye nodigde McLuhan uit om lid te worden van het bestuur van zijn instituut.⁷ Het eerste symptoom van deze nieuwe elektronische omgeving, die het gevolg is van de extensie van het menselijk zenuwstelsel, is 'verstijving' en 'verdoving'. In *Understanding Media*, relateert McLuhan de effecten van de versterking van onze gevoelens door de media met 'collectieve chirurgie' op het hele sociale lichaam. Hij schrijft: 'Want bij het opereren van de maatschappij met een nieuwe technologie, is het niet het ingesneden gebied dat het meest wordt beïnvloed. Het gebied met de insnijding is verstijfd. Het is het hele systeem dat verandert. Het effect van radio is visueel, het effect van de foto is auditief. Bij elke nieuwe snede verschuiven de verhoudingen en al het gevoel.'⁸ McLuhan beschouwt de elektronische omgeving als een zelfregulerend systeem. Volgens Selye's theorie over aanpassing en ziekte, moet elke fysieke extensie in evenwicht blijven, en als zodanig beschouwt hij elke technologische extensie als een 'autoamputatie.' Te midden van de elektronische omgeving, 'verstijven' we ons (uitgerekte) centrale zenuwstelsel 'anders sterven we.' De nieuwe media ondersteunen het bewustzijn van de anderen en van de sociale verantwoordelijkheid, maar tegelijkertijd zorgen ze voor spanningen en onverschilligheid; dat is de enige manier om te kunnen leven met de

realiteit dat ‘we in het elektronische tijdperk het hele mensheid op onze schouders dragen.’⁹

Filosoof Catherine Malabou denkt dat het werk van McLuhan over de media uit de jaren zestig mogelijk nuttig kan zijn voor het theoretiseren van de media in de context van de klimaatverandering.¹⁰ McLuhan hield zich bezig met de nieuwe sensorische ervaringen en collectieve gevoeligheden die door de begeerde culturen van de media worden geproduceerd. Malabou benadrukt dat dit begrip van verslaving bijzonder nuttig kan zijn voor het begrijpen van de manier waarop de media (smartphones, games, televisieseries, verbinding via de sociale media) fundamenteel verslavend zijn. De media als aanvullingen van de menselijke gevoelens worden zo impliciet in ons alledaagse leven dat we niet meer zonder kunnen; ze zijn een onderdeel van ons fysieke wezen. De media als aanvullingen en omgevingen (oftewel, als complexe onderling verbonden ecologieën) kunnen mogelijk een beginpunt vormen voor het onderzoeken van manieren om te leven en te voelen in een gehavende wereld.

MICHAEL DARROCH & JANINE MARCHESSAULT
SEPTEMBER 2017

- 1 Herbert Marshall McLuhan Fonds, opgeslagen in Library and Archives Canada (LAC) in Ottawa. Meer verwijzingen naar het McLuhan Fonds zullen worden vastgelegd als LAC gevolgd door het oproepnummer MG 31, D 156, het jaargangnummer en het foldernummer (hier: LAC MG 31, D 156, 145, 35).
- 2 Marshall McLuhan, *Understanding Media: The Extensions of Man*, 1964: 287.
- 3 Edmund Carpenter, 1954, ‘Certain Media Biases’, *Explorations* 3: 65-74; Edmund Carpenter en Marshall McLuhan, 1956, ‘The New Languages’, *Chicago Review* 10 (1): 46-52; Edmund Carpenter, 1957, ‘The New Languages’, *Explorations* 7: 4-21. ‘Stress syndrome’ (*Nature*, 1936; *Lancet*, 1943).
- 4 Marshall McLuhan, *The Medium is the Massage*, (New York en Londen: Penguin Books 1967), 26.
- 5 Selye, Hans. 1953. ‘Stress’, *Explorations* 1: 57-75.
- 6 ‘Stress syndrome’ (*Nature*, 1936; *Lancet*, 1943).
- 7 See Hans Selye, *The Stress of Life*, rev. ed. (New York: McGraw-Hill, 1976).
- 8 Marshall McLuhan, *Understanding Media: The Extensions of Man* (New York: McGraw-Hill, 1964), 64.
- 9 *Ibid.*, 48.
- 10 Catherine Malabou, ‘The Anthropocene: A New History’ (lezing, Durham Castle Lecture Series, Durham University, Engeland, 27 januari 2016)

References:

- Carpenter, Edmund S., Jaqueline Tyrwhitt, H. M. McLuhan, W.T. Easterbrook, and D. C. Williams. 1953. 'University of Toronto: Changing Patterns of Language and Behavior and the New Media of Communication.' Ford Foundation Archives. Grant File PA 53-70, Section 1, 1-11. Rockefeller Archive Center, New York.
- Carpenter, Edmund. 1954. 'Certain Media Biases.' *Explorations* 3: 65-74.
- Carpenter, Edmund. 1957. 'The New Languages.' *Explorations* 7: 4-21.
- Carpenter, Edmund. 2001. 'That not-so-silent sea.' In: Theall, Donald F. (ed.): *The Virtual Marshall McLuhan*. Montreal: McGill-Queen's University Press: 236-261.
- Carpenter, Edmund, and Marshall McLuhan. 1956. 'The New Languages.' *Chicago Review* 10 (1): 46-52.
- Ford Foundation. 1953. *Ford Foundation Annual Report 1953*. New York: Ford Foundation.
- Catherine Malabou, 'The Anthropocene: A New History', lecture, Durham
- Castle Lecture Series, Durham University, England, September 10, 2017, www.youtube.com/watch?v=JkTCZ7l7jcM.
- McLuhan, Marshall. 1964. *Understanding Media: The Extensions of Man*. New York: McGraw Hill.
- McLuhan, Marshall. 1967 *The Medium is the Massage*. New York and London: Penguin Books.
- Ruesch, Jurgen and Gregory Bateson. 1951. *Communication: The Social Matrix of Psychiatry*. New York: W. W. Norton & Company.
- Selye, Hans. 1953. 'Stress' *Explorations* 1: 57-75.

This publication appears on the occasion of the project:

FEEDBACK #1: MARSHALL McLUHAN AND THE ARTS

Marshall McLuhan, Peter Blegvad, Disnovation, Harun Farocki, Darsha Hewitt, Mogens Jacobsen, Willy Lemaitre, Immediengruppe Bitnik, MRZB, Christof Migone, Reynold Reynolds, Thomas Bégin, Wolfgang Spahn, Hito Steyerl, Stephanie Syjuco & Angela Washko

22.09.2017 – 19.11.2017

Location: West in Huis Huguetaan, Lange Voorhout 34 and West, Groenewegje 136 Den Haag

Text: Michael Darroch & Janine Marchessault

Michael Darroch is Associate Professor of Media Art Histories and Visual Culture, School of Creative Arts, University of Windsor. He was Founding Director (2010–2016) and is now Co-Director of the IN/TERMINUS Creative Research Collective. He has held a Visiting Fellowship at the Centre for the Study of Cultural Memory (University of London, 2015), a Humanities Research Group Fellowship (University of Windsor, 2016–2017), and a McLuhan Centenary Fellowship (iSchool, University of Toronto, 2016–2018). Recent SSHRC-funded projects have investigated the interdisciplinary history of Canadian media studies. He co-edited *Cartographies of Place: Navigating the Urban* (MQUP 2014), an interdisciplinary collection that situates different historical and methodological currents in urban media studies. His publications engage with issues in urban media cultures, history of media and media studies, borderlands studies, performance, language, sound, and translation.

Janine Marchessault is a Professor of Cinema and Media Studies at York University and Canada Research Chair in Art and Globalization (2003–2013). Her most recent publications include *Ecstatic Worlds: Media, Utopias, Ecologies* (MIT Press, 2017), *Reimagining Cinema: Film at Expo 67* (MQUP 2014) and *Cartographies of Place: Navigating the Urban* (MQUP 2014). A public art curator of numerous site specific exhibitions in Toronto, she is a past president of the Film Studies Association of Canada. She is also the co-editor of the forthcoming *Oxford Handbook of Canadian Cinema*. Building on her book *McLuhan, Cosmic Media* (Sage 2005), her current projects concern the afterlife of media.

Translator: Tiny Mulder

Typesetting: Jelle Koper

Printer: Oranje van Loon, Den Haag

Thanks: Ministry of Education, Culture and Science and Gemeente Den Haag

Publication: West

Edition: 1.000

ISBN: 978-90-79917-70-9

West

Groenewegje 136

2515 LR Den Haag

the Netherlands

+31 (0)70 392 53 59

www.westdenhaag.nl

info@westdenhaag.nl

